

Іванова Я.А.,
магістрантка
(Бердянський державний
педагогічний університет)

РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ НА УРОКАХ ФІЗИКИ В ОСНОВНІЙ ШКОЛІ

Проблеми розвитку творчих здібностей учнів закладів середньої освіти зумовлена потребою суспільства в умовах глобалізації та прискореного розвитку всіх сфер духовної культури і матеріального виробництва. Якісна фізична освіта є запорукою соціального та економічного розвитку суспільства. Розвиток творчих здібностей учнів є однією з основних проблем сучасної освіти. Випускники закладів середньої освіти повинен придбати навички самостійного одержання знань та творчого підходу до їх практичного використання. Творчий підхід – це вміння розв'язувати проблему не стандартно, проявляти гнучкість мислення та фантазію, вміти переносити попередній досвід на нові ситуації. Творчі здібності особистості по'язані з її властивостями та рисами характеру і які обумовлюють рівень результативності пізнавальної діяльності.

Метою нашого дослідження було виявлення впливу методу спостережень на розвиток творчих здібностей учнів основної школи при вивченні фізики.

З усіх завдань, що стоять перед навчальними закладами, основним є активізація навчально-пізнавальної діяльності учнів. В процесі організації освітнього процесу важливо викликати в учнів інтерес до навчального предмета, перетворити їх із пасивних спостерігачів на активних учасників. Вирішити це важливе завдання можна, якщо вчитель буде використовувати у своїй роботі активні форми та методи навчання.

Аналіз психолого-педагогічної та методичної літератури свідчить, що найбільш ефективним за результатами є інтерактивне навчання, в основі якого лежать принципи:

- безпосередньої участі кожного учасника занять, що зобов'язує вчителя зробити кожного учня активним шукачем шляхів і засобів вирішення тієї чи іншої проблеми;
- взаємного інформаційного, духовного збагачення;
- особистісно - орієнтованого навчання.

Наші дослідження показали, що розвиток творчих здібностей при вивченні фізики слід починати з формування вмінь спостерігати фізичні явища. Спостереження, яке здійснюється в процесі навчання, надає учням можливість свідомо сприймати навчальний матеріал і, поряд з цим, зумовлює розвиток їх спостережливості, тобто уміння підмічати характерні, часом навіть малопомітні ознаки явищ і об'єктів, які вивчаються. Виокремлюючи його ознака – наявність одного або декількох нових питань, які вимагають від учнів дослідницького підходу і самостійного знаходження вірних відповідей на питання шляхом виконання відповідних мисленевих операцій. При відсутності елементу дослідження освітня роль спостереження є малоефективною.

При всьому розмаїтті навчальних спостережень і дослідів успіх їх виконання зумовлений певними дидактичними умовами. До цих умов ми відносимо:

- наявність в учнів певного обсягу знань, які дозволяють зрозуміти мету спостереження (дослід), його змісту і послідовності виконання;
- присутність нового в змісті спостереження (дослід) для учнів, що надає спостереженню дослідницького спрямування і викликає підвищений пізнавальний інтерес;
- надання допомоги вчителем фізики в проведенні спостережень (дослідів) учнями;
- обговорення результатів, одержаних в процесі проведення спостережень (дослідів).

Фізика як навчальний предмет відіграє важливу роль у розвитку творчих здібностей учнів. Формування творчої особистості не можливо без своєчасного формування вмінь спостерігати фізичні явища. Вміння спостерігати явища і процеси необхідно починати на початковому етапі навчання фізики.